

DE HOLLANDSCHE MEESTERS

in de National Gallery te Londen.

DOOR

MAX ROOSES.

NICOLAAS MAES.

DE LUIE MEID.

Rembrandts invloed was groot op de Hollandsche School der XVIIe eeuw, niet zoo alles beheerschend en alles verdringend en bedwingend als die van Rubens in de Vlaamsche kunst van denzelfden tijd, maar machtig toch en eigenlijk meer weldadig in zijne gevolgen. Om alleen de voornaamste te noemen, die hem tot leermeester of tot voorbeeld kozen zijn de namen van Geeraard Dou, Philips Koninck, Govert Flinck, Ferdinand Bol, Jan Victors, Gerbrand van den Eeckhout, Karel en Bernard Fabritius, Samuel van Hoogstraten, Nicolaas Maes, Aert de Gelder zeker voldoende, ten bewijze hoe velen onder de besten zijn spoor volgden. Wij gewagen dan nog niet eens van hen die rechtstreeks of middellijk met hem verwant zijn of van hem afstammen; gingen wij ook deze opsommen onze lijst bevatte de grootste helft der Hollandsche school in haren bloeitijd; wij zouden er bijvoorbeeld Pieter de Hooch, Jan Vermeer en Hobbema met volle recht kunnen op vermelden.

Onder hen, die wij hooger opsomden, zijn er vier geboren Dordtenaars, Ferdinand Bol, Samuel van Hoogstraten, Aert de Gelder en hij met wien wij ons voor heden meer bijzonder hebben bezig te houden: Nicolaas Maes. Zijn leven als burger schijnt niet veel vertellenswaardigs te bevatten. Houbraken, die goed ingelicht moet geweest zijn, weet er bijzonder weinig van, en wanneer een navorscher onzer dagen zich neerzette om aan te vullen wat er aan dit weinige ontbrak, kwam hij tot nagenoeg geen anderen uitslag dan door eensluitende oorkonden te staven de voornaamste feiten vermeld door den schrijver van den *Grooten Schouburgh der Nederduitsche Kunstschilders*. 1)

Nicolaas Maes werd volgens die getuigenissen geboren te Dordrecht in 1632; zijn vader heette Gerrit en was zeepzieder van beroep; zijn moeder's naam was Ida Herman Claesz. Op 13 Januari 1654 huwde hij Adriana Brouwers, Weduwe van ds. Arnoldus de Gelder, predikant. Houbraken verzekert, en er bestaat niet de minste reden om dit te betwijfelen, dat „hij de teekenkunst in zijne jeugd bij een gemeen meester en de schilderkunst bij Rembrandt geleerd heeft.” Hij zal dan wel enkele jaren vóór hij trouwde in Amsterdam doorgebracht hebben. Na zijn huwelijk vestigde hij zich in zijn

1) G. H. VETH in *Oud Holland*. VIII, 125—142.